

ставляться новою сучасною вищою освітою в Україні в цілому та в медицині зокрема [7; 9; 10].

Отже, застосування інтерактивних методів навчання надає можливість молодому фахівцю стати конкурентоспроможною особистістю в умовах сучасної освіти, яка орієнтується на високу якість результатів праці. Дискусія сприяє розвитку клінічного мислення, дає можливість визначити власну позицію, формує навички відстоювання особистої думки, поглиблює знання з певної проблеми.

Список використаної літератури

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. — М., 1989.
2. Вербицкий А. Активные методы обучения в высшей школе: контекстный подход/ А. Вербицкий. - М., 1989.-127 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / [М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, В.Д.Шинкарук, В.В.Грубіно]; за ред. В.Г.Кременя.-Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.-384 с.
4. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб.; авт.- уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: А.П.Н., 2002. - 136 с.
5. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб.; авт. – уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002.-135с.
6. Кларін М.В. Педагогічна технологія в навчальному процесі/ М.В. Кларін. -М., 1989.
7. Комар О.А.Модернізація сучасного навчально-виховного процесу/ О.А.Комар // 36. наук. праць. –Ч. II.-К.:Мінімум,2005.- С.159-166.
8. Комар О.А. Нове покоління обирає інтерактивні технології навчання/ О.А. Комар // Підготовка педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах у контексті процесів глобалізації: матеріали Всеукр. наук.- метод.конф., м.Умань,17-18 листоп. 2005 р./ Ред. кол. Н.С.Побірченко (гол.ред.) та ін.-К.: Міленіум,2005.-212 с.
9. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи)/ В.Г. Кремень. – К.: Грамота, 2003. – 216 с.
10. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання: метод. посіб. / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. – К.: А.П.Н., 2003.- 72 с.
11. 12.Педагогічні технології у неперервній професійній освіті; за ред. Сисоєвої С.О. - К.,2001.
12. 13.Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.І.Пометун, Л.В. Пироженко.– К.: А.С.К., 2004. – 192 с.

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

Бублій Т.Д., Дубова Л.І.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Цілеспрямовано організована самостійна робота студентів дозволяє створити необхідні умови для формування сумлінного ставлення до навчального процесу, виховання почуття обов'язку і відповідальності, працездатності та ініціативності, наполегливості та дисциплінованості, а також до творчого початку та інших етичних норм, необхідних для відного виконання професійної діяльності.

Ключові слова: самостійна робота, навчальний процес, студенти.

Вступ. Визначальною характеристикою для розуміння навчальної діяльності студентів є самостійність. Розуміння проблеми самостійності студентів у навчальному процесі - це основа відповідального ставлення до професійної підготовки майбутніх фахівців. Реформування вищої освіти зумовило зростання інтересу до пошуку ефективних педагогічних умов для формування самостійності студентів, здатних якісно засвоювати зміст навчального матеріалу, свідомо планувати саморозвиток інтелектуальних, моральних і фізичних здібностей [1].

Упровадження кредитно-модульної системи навчання робить самостійну роботу студента організованішою, оскільки кожне заняття проводиться як мікромодуль, і кожен студент перебуває під систематичним контролем викладача. Результати поточного і модульного контролю дають викладачеві можливість вчасно вжити оперативні виховні та дидактичні заходи, які підвищують якість навчання студентів, націлюють їх на подальшу самостійну роботу, виховують самостійність у засвоєнні нових знань [2; 3].

Потужним потенціалом для розвитку самостійності студентів в умовах кредитно-модульної системи стають семінари, наукові конференції, диспути, ділові ігри (брейн-ринг) і т.ін., які проводяться на кафедрі як під час практичних занять, так і поза ними. Участь студентів у них є реальною можливістю не тільки здобути нові знання та навички, збагатити досвід, а й визначити рівень компетентності в тих чи інших питаннях, висловити власне бачення й утвердитися у власній самодостатності.

Слід зазначити, що самостійність студента особливо важлива за цієї системи навчання. Ми визначаємо самостійність студентів, ґрунтуючись на принципі комунікативності [1; 4].

Комунікативність - необхідна умова успішної й активної роботи викладача з педагогічною інформацією. Реалізація цієї системи вимагає дотримання таких дидактичних умов:

- спільна навчальна діяльність викладача і студента при встановленні між ними стосунків співробітництва;
- інтеграція аудиторної та позааудиторної діяльності;
- об'єднання зовнішнього і внутрішнього контролю, який забезпечує інтенсивність і оперативність зворотного зв'язку;
- пошук діяльнісно-комунікативних форм побудови навчальних занять, визначення можливостей зіткнення навчальної діяльності студентів із їхньою позанавчальною сферою життєдіяльності [4].

Крім того, в ролі однієї з умов розвитку самостійності виділена гуманістична орієнтація навчання. Гуманізація – ключовий елемент нового педагогічного мислення, основою якого є розвиток особистості. Це істотно змінює

орієнтири в роботі педагога. Якщо раніше він повинен був лише передавати знання, то в умовах гуманізації має сприяти повному і самостійному розвитку студента, допомогти студентам досягти найкращих результатів у своїй самостійній пізнавальній діяльності.

Оптимальне співвідношення різних форм (аудиторної та позааудиторної) організації навчального процесу сприяє розвитку в студентів самостійності, творчого перетворення навчальних навичок у нових комунікативних умовах [4]. На кафедрі створюються умови для творчого поєднання аудиторної та позааудиторної роботи викладача зі студентами у вигляді індивідуальної роботи з невстигаючими студентами, допомоги в написанні рефератів, доповідей для студентської наукової конференції, допомоги при вирішенні складних життєвих та професійних проблем та ін.

На кафедрі здійснюється об'єднання зовнішнього і внутрішнього контролю, який забезпечує інтенсивність і оперативність зворотного зв'язку. Самостійний спосіб оцінювання навчальної роботи допомагає оволодіти загальними способами дій, навичками самоконтролю та самооцінки, сприяє розвитку самостійності. Для того щоб студенти мали чіткий орієнтир у своїй оціночній діяльності, використовується також і нормативний спосіб контролю, який забезпечує студентів наочними прикладами для роботи. Готовність студента до внутрішньої смислової оцінки своєї діяльності свідчить про розвиток рефлексивних можливостей, про вміння здійснювати зворотний зв'язок, яке дозволяє йому самому бачити причини свого навчального успіху або невдачі, оцінити ступінь досягнення запланованого результату.

На кафедрі особливу увагу надають вербальному оцінюванню навчальної діяльності студентів викладачем, яке є одним із найоперативніших форм оцінювання. Використовують різнобічні систематичні оцінки, засновані на ідеях гуманізації виховання. Вони слугують орієнтиром, який розглядає гуманне ставлення один до одного як найвищу цінність. Такі оцінки передбачають аналіз навчальної діяльності, а не критику особистості студента.

Наведені вище засоби розвитку самостійності в умовах кредитно-модульної системи на кафедрі терапевтичної стоматології разом із педагогічними засобами, формами і методами навчання забезпечують розвивальну функцію особистості в ході навчальної діяльності.

Висновки. Нині поступово змінюється психологія студента від «споживача» готових знань до творчого сприйняття ним освіти. Важливим аспектом виховання стає і духовність сучасного студента. Духовність для студента – це можливість самореалізації на основі вищих цінностей: моральності, поваги до особистості іншого. Для викладача – це відмова від безапеляційного і принизливого ставлення до студента, висока відповідальність перед власним сумлінням, а також необхідність виконання функції духовного референта, прикладу для наслідування. Однак у методичному аспекті самостійної роботи центральне місце все ж таки залишається за взаємодією викладача і студента.

Список використаної літератури

1. Медична освіта у світі та в Україні / [Ю.В.Поляченко, В.Г.Передерій, О.П.Волосовець та ін.]. – К. : Книга плюс, 2005. – 383 с.
2. Організація самостійної роботи студентів за умов модернізації медичної освіти / О.В. Зубаренко, Т.В. Стоєва, О.О. Портнова // Інтеграція української медичної освіти в Європейський та Американський медичний простір: матеріали навч.-наук. конф.-Тернопіль, 2006.- С.173-174.
3. Пидаев А.В. Болонський процес в Європі / А.В. Пидаев, В.Г. Передерій. – К., 2004.–192 с.
4. Гуревич П.С. Психологія и педагогіка / П.С. Гуревич. – М., 2004.-352 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Буря Л.В., Калюжка О.О.

вднз україни «Українська медична стоматологічна академія»

У статті розглядається актуальність підвищення якості підготовки лікарів на додипломному та післядипломному етапах навчання з урахуванням можливості та соціально-медичних потреб сьогодення. Запропоновано педагогічний підхід у викладанні клінічних дисциплін, спрямований на практичну професійно-орієнтовану роботу студентів.

Ключові слова: студенти, освіта, реорганізація, новітні технології.

Сучасні процеси глобалізації зумовлюють новітні тенденції в освіті, що є необхідною передумовою подальшого її розвитку й удосконалення. Адже досягти нових результатів у вищій освіті, створити якісну систему підготовки фахівців і на цій основі забезпечити конкурентоспроможність випускників і престиж української вищої освіти у світовому просторі можна лише за умов упровадження нових технологій навчання [1; 3; 4].

Медична освіта – це складова вищої освіти, яка переживає оновлення й реорганізацію. Останніми роками процес підготовки лікаря в Україні відбувається під впливом вимог європейського освітнього простору. Це пов'язано з упровадженням у вищій школі Болонської системи та необхідністю надати майбутньому лікарю професійні знання й навички [2; 4].

У контексті Болонського процесу вища школа України потребує зближення з системою якості міжнародного навчання, інтеграції національної освіти в міжнародну систему, а також посилення конкурентоспроможності випускників [2; 4]. Якість професійної освіти є найважливішим питанням розвитку сучасної освіти.

Реформування в галузі медичної освіти потребує продуманих та обґрунтованих рішень на основі наукових і практичних досягнень. Процес реформування сучасної професійної освіти актуалізує проблему підвищення якості додипломної та післядипломної підготовки лікарів [4].